

Anita Falkenhall
Telefon: 010-203 75 33

Överklagande
2022-02-28

Diarienummer
733-2021-6386 m.fl.

Kammarrätten i Göteborg
kammarrattenigoteborg@dom.se

HÖGSTA FÖRVALTNINGS-
DOMSTOLEN
Bered Enhet 2

INKOM: 2022-03-01
MÅLNR: 1325-22
AKTBIL: 1

Överklagande till Högsta förvaltningsdomstolen

Klagande

Migrationsverket
Rättsenheten, Rättsavdelningen
Box 1430
171 27 Solna

Motpart

Sydnärkes utbildningsförbund

Överklagade domar

Kammarrättens i Göteborg domar av den 10 februari 2022 i mål nr 6867-21 (dnr 733-2021-6386), mål nr 6866-21 (dnr 733-2021-6382), mål nr 6865-21 (dnr 733-2021-6385), mål nr 6864-21 (dnr 733-2021-6390) och mål nr 6863-21 (dnr 733-2021-6389) samt av den 9 februari 2022 i mål nr 6862-21 (dnr 733-2021-6387), mål nr 6861-21 (dnr 733-2021-6381), mål nr 6860-21 (dnr 733-2021-6388), mål nr 6859-21 (dnr 733-2021-6384), mål nr 6858-21 (dnr 733-2021-6380), mål nr 6857-21 (dnr 733-2021-6383), 6856-21 (dnr 733-2021-6379), mål nr 6855-21 (dnr 733-2021-6378), mål nr 6854-21 (dnr 733-2021-6377), mål nr 6853-21 (dnr 733-2021-6376), mål nr 6852-21 (dnr 733-2021-6375), mål nr 6851-21 (dnr 733-2021-6333), mål nr 6850-21 (dnr 733-2021-6332), mål nr 6849-21 (dnr 733-2021-6331), mål nr 6848-21 (dnr 733-2021-7074), mål nr 6847-21 (dnr 733-2021-13470), mål nr 6846-21 (dnr 7331-2020-33561), mål nr 6165-21 (dnr 7331-2020-28584), mål nr 6164-21 (dnr 7331-2020-22498), mål nr 6163-21 (dnr 7331-2020-3534) och mål nr 6162-21 (dnr 7331-2020-15111).

Saken

Statlig ersättning enligt förordningen (2017:193) om statlig ersättning för insatser för asylsökande m.fl. (asylersättningsförordningen)

Yrkande

Migrationsverket hemställer att Högsta förvaltningsdomstolen (HFD) meddelar prövningstillstånd och yrkar att HFD, med ändring av kammarrättens dom, fastställer förvaltningsrättens domar att avslå Sydnärkes Utbildningsförbunds (nedan kommunalförbundet) överklaganden av Migrationsverkets beslut att avvisa kommunalförbundets ansökningar.

Grunder och utvecklande av talan

Prövningstillstånd

Migrationsverket menar att det föreligger förutsättningar att meddela prövningstillstånd enligt 36 § första stycket 1. förvaltningsprocesslagen (1971:291) för frågeställningen om ett kommunalförbund kan ansöka om statlig ersättning enligt asylersättningsförordningen. Av asylersättningsförordningens lydelse kan endast kommuner och regioner ansöka om sådan ersättning.

Migrationsverket anser att det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att HFD prövar överklagandet och uttalar sig i frågan.

Migrationsverket anser, till skillnad från kammarrätten, att det följer av regeringens normgivningsmakt att besluta om vilka aktörer som kan ansöka om statsbidrag och hur de statliga ersättningarna till kommuner ska hanteras.

Av 3 – 5 §§ asylersättningsförordningen framgår att endast kommuner och regioner kan ansöka om ersättning. Om kommunalförbund skulle anses som behöriga att ansöka om sådan ersättning krävs, enligt Migrationsverkets mening, att regeringen ändrar förordningens lydelse. Jämför exempelvis lydelsen i 37 § förordning (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för vissa utlännningar genom vilken kommunalförbund kan beviljas statlig ersättning av länsstyrelserna.

Migrationsverket anser därför att det finns skäl att betvivla riktigheten i kammarrättens avgöranden i de nämnda målen.

Migrationsverket anser att det är hemkommunerna Laxå kommun, Hallsbergs kommun och Askersunds kommun som är behöriga att ansöka om och att beviljas ersättning. Förordningen lydelse har inte utökats till att även inkludera kommunalförbund som behöriga sökanden. Migrationsverket ifrågasätter därför kammarrättens bedömning att kommunalförbundet skulle vara att betrakta som en kommun vid tillämpningen av asylersättningsförordningen.

Av tidigare avgöranden framgår att ett återförvisningsbeslut är överklagningsbart om det i skälen för beslutet finns uttalanden i sakfrågan, se RÅ 81: 1:76, RÅ 2004 ref. 15, RÅ 2005 ref. 83, RÅ 2006 ref. 20 och RÅ

2006 ref. 9. I det aktuella fallet har kammarrätten bedömt sakfrågan och ansett att kommunalförbund är behöriga sökande. Migrationsverket anser därför att återförvisningsbeslutet är överklagbart.

Avgörandet från kammarrätten innebär att mer än en part skulle kunna vara berättigad till ersättning för en och samma individ under en och samma tidsperiod. Migrationsverket är därför i behov av vägledning för att avgöra vem som har bättre rätt när ett kommunalförbund ansöker om ersättning och verket redan beviljat hemkommunen ersättning för samma individ och period. Det kan också uppstå en situation att kommunalförbundet ansökt parallellt med hemkommun. Frågan är vilken sökande, hemkommunen eller kommunalförbundet, i dessa fall som ska anses ha bättre rätt till ersättning för sådan skolgång. Ansökningar från hemkommunerna, där även kommunalförbunden söker om ersättning för skolgång, fortsätter att öka.

I de mål som kammarrätten har avgjort har inte heller hemkommunen fått komma till tals. Rimligtvis kan inte både kommunalförbundet och hemkommunen vara berättigad till ersättning för samma barns eller elevs skolgång. Verket har svårt att se att det finns möjlighet i dessa fall att bevilja kommunalförbundet ersättning istället för kommunen som har det yttersta utbildningsansvaret enligt skollagen.

Det föreligger även svårigheter i sådana fall att återkräva hemkommunens redan beviljade ersättning enligt 23 § asylersättningsförordningen utifrån förordningens nuvarande lydelse, eftersom hemkommunen enligt flera kammarrättsdomar är berättigad till ersättningen.

Därtill kan tilläggas att Migrationsverket som ett led i sitt myndighetsövergripande digitaliseringsuppdrag utvecklat en e-tjänst för att effektivisera hanteringen av kommunernas ansökningar om statlig ersättning. I e-tjänsten ansöker behörig kommun om ersättning. Även handläggning, kommunicering med kommunen, beslut och överklaganden sker i e-tjänsten. E-tjänsten kan inte erbjudas kommunalförbund.

Migrationsverket har därutöver infört automatiska beslut gällande skolschablonen där kontroll sker utifrån befintliga adressuppgifter för att ge behörig hemkommunen rätt att ansöka om ersättning. Antalet handläggande enheter som handlägger statlig ersättning enligt asylersättningsförordningen har de senaste åren minskat från sju enheter till en enhet och handläggningstiderna har minskat.

Kommunalförbund har trots detta fortsatt att insända pappersansökningar för utbildningskostnader då de inte har tillgång till e-tjänsten, vilket lett till ett ökat administrativt betungande arbete och längre handläggningstider för verket samt omfattande processföring. Om kommunalförbund, genom domstolspraxis skulle ges rätt att ansöka om statlig ersättning, trots att de inte framgår av förordningens lydelse, leder det till en avsevärd myndighetspåverkan och ett behov av ytterligare IT-utveckling och ytterligare digitaliseringsåtgärder.

Migrationsverket har varit i kontakt med andra statliga myndigheter som handlägger statliga ersättningar och som, liksom Migrationsverket är oroad för hur kammarrättens avgörande kan påverka deras verksamhet och deras utvecklade e-tjänster. Även de önskar att frågan prövas av HFD. Det är således angeläget för rättstillämpningen att frågan om kommunalförbunds behörighet att ansöka om statlig ersättning prövas av HFD.

Som en följd av ovan nämnda situation uppstår även fråga om vem som är behörig att motta de beviljade medlen och till vilken aktör utbetalningarna och inbetalningar på bankkonton ska ske. Migrationsverket har en rutin för ändring av kommunernas konton för att säkerhetsställa att bankkontot går till en kommun och att sådan ändring av bankkonto undertecknas av behörig firmatecknare för kommunen. I de aktuella ärendena har kommunalförbundet önskat att utbetalningar sker till förbundets konto.

I ansökningar från andra kommunalförbund har kommunalförbundet istället önskat utbetalning till hemkommunerna tillika medlemskommunernas bankkonton, och inte kommunalförbundets konto. Migrationsverket anser att utifrån förordningens lydelse och anslagen till Migrationsverket för utbetalning av statlig medel att utbetalningar endast kan ske till kommuner och regioners konton.

Talan i sak

Migrationsverket vidhåller vad som anförts i verkets beslut samt vad som har anförts i processen i förvaltningsrätten och kammarrätten. Utöver detta önskar Migrationsverket anföra följande.

Enligt 1 § tredje stycket regeringsformen utövas offentliga makten under lagarna. Föreskrifter meddelas av riksdagen genom lag och av regeringen genom förordning, se 8 kap. 1 § regeringsformen.

Enligt 7 kap. 2 § tredje stycket skollagen (2010:800) omfattas inte asylsökande barn av skolplikten då de inte är att anse som bosatta i Sverige, men av bestämmelsen framgår även att dessa barn har samma rätt till utbildning som skolpliktiga barn.

Av 29 kap. 2 § första stycket skollagen framgår det att som bosatt i landet avses den som ska vara folkbokförd här enligt folkbokföringslagen (1991:481). Vidare, av 29 kap. 2 § andra stycket framgår att som bosatt i landet anses även den som inte är folkbokförd här men som omfattas av 1 § första stycket eller 1 a § första stycket lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl. (LMA).

Av 1 § första stycket LMA framgår att utlänningar som har ansökt om uppehållstillstånd i Sverige som flykting enligt 4 kap. 1 § eller som alternativt skyddsbehövande enligt 4 kap. 2 § utlänningslagen (2005:716) eller motsvarande äldre bestämmelser (asylsökande) omfattas av LMA.

Enligt 29 kap. 6 § andra stycket skollagen är hemkommun för den som är bosatt i landet utan att vara folkbokförd här den kommun som han eller hon stadigvarande vistas i eller, om han eller hon saknar stadigvarande vistelseort, den kommun som han eller hon för tillfället uppehåller sig i. Detsamma gäller den som har skyddad folkbokföring enligt 16 § folkbokföringslagen.

Av förarbetena gällande lagändringar avseende asylsökande barns rätt till skolgång framgår följande (2000/01:115 s. 24). Förslaget innebär en utökning av det kommunala ansvaret att erbjuda förskoleverksamhet, skolbarnsomsorg och utbildning. Kommunerna kommer att kompenseras för statligt beslutade åtgärder som riktas mot den kommunala verksamheten. Regeringen grundar sina bedömningar om schablonersättningar på marginalkostnadsberäkningar. Om en fristående skola tar emot en asylsökande elev, eller en elev som vistas i Sverige under liknande omständigheter, bör kommunens skyldighet att till den fristående skolan lämna bidrag för eleven avse samma belopp som kommunen får i statlig ersättning enligt förordningen om statligt flyktingmottagande m.m.

Av förarbetena till de lagändringar som avser skolgång för barn som vistas i Sverige utan tillstånd framgår följande (2012/13:58 s. 16). I samband med att ett barn ska tas emot för utbildning kan frågan om vilken kommun som ska räknas som barnets hemkommun bli aktuell. Enligt skollagen ska t.ex. elevens hemkommun betala ersättning till en fristående huvudman för elevens utbildning i en fristående skola och betala interkommunal ersättning när en elev går i en skola utanför hemkommunen. Enligt 29 kap. 6 § skollagen ska den kommun där en person stadigvarande vistas räknas som hemkommun för en person som är bosatt i landet utan att vara folkbokförd. I de fall personen saknar stadigvarande vistelseort ska den kommun där personen för tillfället uppehåller sig räknas som hemkommun.

Enligt 4 § första stycket punkten 6 förordning (2019:502) med instruktion för Migrationsverket ska Migrationsverket ersätta kommuner, regioner och apotek för vissa kostnader för asylsökande och nyanlända. Anslaget 1:2 under utgiftsområde 8 avser ersättningar till kommuner, regioner och apotek för bland annat asylsökande (Budgetproposition för 2022, prop. 2021/22:1).

Förordning (2017:193) om statlig ersättning för asylsökande m.fl. (asylersättningsförordningen) innehåller förordningen bestämmelser om kommuners och regioners rätt till statlig ersättning för vissa kostnader för asylsökande och vissa andra utlännningar, se 1 § asylersättningsförordningen.

Kommuner har rätt till den schablonersättning som kan sökas enligt 3 § asylersättningsförordningen för barn som avses i 1 § första stycket samt 8 § andra och tredje styckena LMA. Ersättning får betalas ut för barn som vistas på en mottagningsenhet eller i en kommun och som enligt 29 kap. 2 § andra stycket 1 eller 2 skollagen ska anses som bosatta här vid tillämpningen av nämnda lag och därför har rätt till utbildning enligt den lagen.

Kommunernas kostnader ersätts i huvudsak genom de schablonersättningar som framgår av 4 § asylersättningsförordningen. Av bestämmelserna i 5 § asylersättningsförordningen framgår följande. Utöver den schablonersättning som ska betalas ut enligt 4 § får, efter särskild prövning, ersättning betalas ut till en kommun eller ett landsting för extra kostnader för ett barn i förskola eller för en elev med behov av särskilt stöd och för andra extraordinära kostnader för sådan utbildning.

Av 6 § asylersättningsförordningen framgår följande. Det som sägs i 4 och 5 §§ ska även tillämpas när en fristående förskola eller skola har tagit emot sådana barn i förskola eller sådana elever som avses i 3 §, om förskolan eller skolan har rätt till bidrag enligt 8 kap. 21 §, 9 kap. 19 §, 10 kap. 37 §, 11 kap. 36 §, 16 kap. 52 §, 17 kap. 31 § eller 19 kap. 45 § skollagen. Den ersättning som ska betalas ut till kommunen ska motsvara det bidrag som kommunen ska betala ut till den fristående förskolan eller skolan.

Kommunens uppgiftsskyldighet framgår av 22 § asylersättningsförordningen, men följer även av 23 § andra stycket förvaltningslagen (2017:900). Det är en förvaltningsrättslig princip att det är den part som ansöker om ersättning som ska visa att den är berättigad till ersättning.

Enligt 23 § asylersättningsförordningen får ersättning som en kommun eller en region har tagit emot enligt denna förordning krävas åter helt eller delvis om den betalats ut till följd av att kommunen eller regionen har lämnat oriktiga eller ofullständiga uppgifter. Om ett fel som avses i första stycket inte har orsakats av mottagaren av ersättningen, är mottagaren återbetalningsskyldig om han eller hon insett eller skäligen borde ha insett felet.

Reglerna för statsbidrag framgår av antingen förordning, regleringsbrev till myndighet, uppdrag till myndighet eller överenskommelse mellan staten och SKR. Reglerna omfattar vanligen bestämmelser om vem som får söka eller rekvirera bidraget, vad bidragsmedlen ska användas till, storleken på bidraget, redovisning eller återrapportering samt återbetalning och återkrav. Bidragen hanteras av statliga myndigheter eller av SKR. Hanteringen innebär i normalfallet att myndigheten beräknar eventuella bidragsramar, informerar om bidraget, vanligen på myndighetens webbplats, tar emot och prövar ansökningar (om ansökan krävs), betalar ut bidragsmedel efter ansökan eller rekvisition, tar emot redovisningar av hur medlen använts, tar emot återbetalningar och beslutar om eventuella återkrav. (Se Riksrevisionens granskningsrapport, Statens finansiering av kommunerna – fördelning av den kommunala fastighetsavgiften och riktade statsbidrag, RIR 2022:1, sid. 23.)

Asylersättningsförordningens lydelse anger endast att kommuner, och inte kommunalförbund, är behöriga ansöka om ersättning. För ersättning ska kunna beviljas kommunalförbunden efter ansökan krävs enligt Migrationsverket att regeringen ändrar förordningens lydelse. Jämför exempelvis lydelsen i 37 § förordning (2010:1122) om statlig ersättning för insatser för

vissa utlänningar (nyersättningsförordningen) där även kommunalförbund kan beviljas statlig ersättning av länsstyrelserna, även om ersättningarna enligt nyersättningsförordningen i huvudsak beviljas kommunerna för mottagandet av nyanlända personer efter uppehållstillstånd.

Vem som är behörig att ansöka om ersättning enligt asylersättningsförordningen har tidigare prövats av flera kammarrätter utöver Kammarrätten i Göteborg.

Kammarrätten i Sundsvall har i ett antal domar som meddelades den 2 december 2020 (mål nr 2466-19 och 3208-19) klargjort hur ersättningen ska hanteras. Det yttersta ansvaret för en elevs utbildning ligger enligt skollagen på hemkommunen som även har betalningsansvaret för utbildningen. Det gäller även när en elev väljer att studera vid en utbildningsplats i en annan kommun. Den kommun där utbildningen bedrivs har i så fall rätt till ersättning från hemkommunen för kostnaderna avseende elevens utbildning, så kallad interkommunal ersättning. Av avgörandet i mål nr 3208-19 framgår även att det föreligger en presumtion att uppgivna adress till Migrationsverket är att anses som barnet eller elevens vistelseort och tillika hemkommun.

I två domar från Kammarrätten i Jönköping den 24 februari 2020 i mål nr 3463-19 och 3464-19 har kammarrätten prövat frågan om annan kommun än den där eleven var registrerad, hemkommunen, kunde söka statlig ersättning enligt asylersättningsförordningen genom fullmakt. Rätten fann att det inte fanns någon möjlighet enligt förordningen för en kommun att överföra sin rätt till ersättning till en annan kommun varför kommunens överklagande avslogs.

Av 14 § första stycket förvaltningslagen (2017:900) framgår bl.a. att den som är part i ett ärende får som ombud eller biträde anlita någon som är lämplig för uppdraget. Kravet på lämplighet innebär att enbart fysiska personer kan fungera som ombud eller biträden, se prop. 2016/17:180 s. 91.

Av 48 § första stycket förvaltningsprocesslagen (1971:291) framgår att den som för talan i mål får som ombud eller biträde anlita någon som är lämplig för uppdraget. Av förarbetena till denna bestämmelse (prop. 2012/13:45 s. 180) framgår att det i första stycket införs ett allmänt lämplighetskrav för den som ska uppträda som ombud eller biträde i allmän förvaltningsdomstol. Frågan om ombudet är lämpligt får bedömas från fall till fall allt efter sakens karaktär och den omfattning som processen kan förväntas att få. I och med att en uttrycklig kompetensregel införs kan en juridisk person inte längre vara ombud eller biträde i allmän förvaltningsdomstol.

Vid prövning enligt 2002 års förordning godtog Migrationsverket att kommunerna kunde komma överens om vilken kommun som ansökte om ersättning. Det ledde till att Migrationsverket fick dubbla eller tredubbla ansökningar för samma barn och elev och kvartal att hantera då flera

kommuner hade elever och barn inskrivna, trots att de inte längre vistades i kommunen, samt att både hemkommunen och skolkommunen ansökte om ersättning. Därmed uppstod såväl dubbelbetalningar som långa handläggningstider.

Migrationsverket bedömde därför vid införandet av 2017 års förordning att det endast är hemkommunen enligt 29 kap. 6 § skollagen som kan ansöka om och beviljas ersättning för asylsökande barn och elevers skolgång. Sedan införandet av 2017 års förordning har Migrationsverket tydliggjort i extern information samt på sina ansökningsblanketter att det är hemkommunen enligt skollagens mening som kan ansöka om ersättning enligt asylersättningsförordningen.

Migrationsverket har under 2018 lanserat en e-tjänst för kommunerna som möjliggör digitala ansökningar, digital handläggning och beslutsfattande samt överklagande. Sedan oktober 2020 har kommunerna kunnat ansöka om ersättning i e-tjänsten. Endast kommuner ges inloggning i e-tjänsten.

Vissa kommunalförbund har trots detta fortsatt att ansöka om statlig ersättning, även efter införandet av e-tjänsten gentemot kommunerna. Dessa ansökningar i huvudsak avvisats då Migrationsverket bedömt att det är i huvudsak hemkommunen som kan ansöka om ersättning. Det har dock förekommit att Sydnärkes Utbildningsförbund tidigare har beviljats statlig ersättning av en nu nedlagt enhet som handlade statlig ersättning, men Migrationsverket anser att den hanteringen varit felaktig.

Sydnärkes Utbildningsförbund har fortsatt ansöka om statlig ersättning genom pappersansökningar och ibland ansökt om ersättning i medlemskommunernas namn exempelvis genom att ange Laxå kommun på ansökan innan adress till kommunalförbundet uppgetts. Underlag som bifogats är bland annat förbundsordning, reglemente och delegationsordning. Kommunalförbunden har ansett att utbetalning av ersättning ska ske till förbundet, och inte till de bankkonton som angetts till hemkommunerna och som kommunerna anmält till Migrationsverket.

Parallellt med ansökningarna från kommunalförbundet har dock även hemkommunerna ansökt om ersättning. Ansökningar från hemkommunerna, där även kommunalförbunden söker om ersättning för skolgång, fortsätter att öka.

Mot bakgrund av författningarnas lydelse och den praxis som etablerats bedömer Migrationsverket att utbildnings- och kommunalförbund inte kan söka ersättning enligt förordningen. Därtill kan tilläggas att vissa kommunalförbund har ansökt om ersättning som ombud för hemkommunen och även uppgett sig företräda kommunen i domstol som ombud.

Det följer av regeringens normgivningsmakt att besluta om förordningar. Det följer vidare av lydelsen i förordning vilken aktör regeringen ansett som behörig att ansöka om statlig ersättning. Migrationsverket anser därmed att

det upp till regeringen att bestämma vem som kan ansöka om ersättning. Migrationsverkets myndighetsuppdraget och de statliga anslag som Migrationsverket hanterar avser ersättningar till kommuner, och inte kommunalförbund. Exempelvis är friskolor huvudmän enligt skollagen för asylsökande barn och elevers skolgång i friskola, men enligt 6 § asylersättningsförordningen beviljas den ersättningen till hemkommunerna som sedan ersätter friskolorna. Att kommunalförbundet är huvudman enligt skollagen för asylsökande barn och elevers skolgång innebär inte att kommunalförbund per automatik kan ansöka om statlig ersättning.

Migrationsverket anser inte heller att kommuner kan överlåta sådan rätt till en annan part eller att genom en förbundsordning ge ett kommunalförbund sådan rätt, utan det skulle krävas en förordningsändring av regeringen för att kommunalförbund ska kunna söka (jfr Kammarrätten i Jönköping den 24 februari 2020 i mål nr 3463-19 och 3464-19). Av 13 § Förbundsordning för Sydnärkes Utbildningsförbund framgår även att kommunalförbundet finansieras av medlemskommunerna.

Det varierar mellan olika kommunalförbund om de söker för kommunens räkning som ombud eller för sin egen del som kommunalförbund. Det varierar också kommunalförbundet i ansökan uppger att de anser att ersättning ska utbetalas till kommunalförbundets bankkonto eller om det ska utbetalas till hemkommunens bankkonto. Det har således funnits en stor variation i de ansökningar som inkommit till Migrationsverket. En del kommunalförbund har uppgett sig vara kommunen, och det är endast i kontrollen av kontaktuppgifterna det framgått att ansökan kommit från ett kommunalförbund. I vissa av kommunalförbundets ansökningar har de först uppgett hemkommunens namn i ansökan, men angett att medlen ska utbetalas till kommunalförbundets konto.

Migrationsverket anser att utifrån förordningens lydelse, och anslagen till Migrationsverket för utbetalning av statliga medel, att utbetalningar endast kan ske till kommuner och regioners bankkonton. Migrationsverket har även en rutin för ändring av kommuners utbetalningskonton.

Att utbetala statsbidrag till kommunalförbund skulle utgöra en felaktig hantering av 1:2-anslaget under utgiftsområdet 8, och skulle strida mot legalitetsprincipen, utifrån asylersättningsförordningens lydelse och myndighetsinstruktionens lydelse.

Migrationsverket anser mot bakgrund av ovanstående att det är hemkommunerna Laxå kommun, Hallsbergs kommun och Askersunds kommun som är behöriga att ansöka om och beviljas ersättning. Förordningen lydelse har inte utökats till att även inkludera kommunalförbund som behöriga sökanden. Migrationsverket ifrågasätter därmed kammarrättens bedömning att kommunalförbundet skulle vara att betrakta som en kommun vid tillämpningen av asylersättningsförordningen.

Det är därmed av vikt att HFD prövar om ett kommunalförbund utifrån en förbundsordning kan ersättas asylsökande barns och elevers utbildningskostnader, trots att det framgår av förordningens lydelse att endast kommuner kan ansöka om sådan ersättning.

Om kommunalförbund, genom domstolspraxis skulle ges rätt att ansöka om statlig ersättning, trots att de inte framgår av förordningens lydelse, leder det som tidigare framförts, till en avsevärd myndighetspåverkan och ett behov av ytterligare IT-utveckling och ytterligare digitaliseringsåtgärder.

Migrationsverket efterfrågar därutöver vägledning om hur verket ska hantera förekommande ärenden där medlemskommunerna i Sydnärkes Utbildningsförbund ansökt om ersättning och där verket redan beviljat hemkommunen ersättning för samma individer och perioder samt Migrationsverket därefter avvisat förbundets ansökningar.

Det föreligger svårigheter i sådana fall att återkräva hemkommunens redan beviljade ersättning enligt 23 § asylersättningsförordningen utifrån förordningens nuvarande lydelse, eftersom Migrationsverket anser att hemkommunen är berättigad till ersättningen.

Migrationsverket efterfrågar även vägledning hur verket ska avgöra icke-avgjorde ärenden där kommunalförbundet ansökt parallellt om ersättning för samma individer och perioder. Rimligtvis kan inte både kommunalförbundet och hemkommunen var berättigad till ersättning för samma barn eller elevs skolgång. Verket har svårt att se att det finns möjlighet i dessa fall att bevilja kommunalförbundet ersättning istället för hemkommunen som har det yttersta utbildningsansvaret enligt skollagen.

Sammanfattande slutsats

Mot bakgrund av vad som ovan anförts är det Migrationsverkets uppfattning att det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta förvaltningsdomstolen, att kammarrättens dom bör ändras samt att Högsta förvaltningsdomstolen bör fastställa Migrationsverkets beslut att avvisa kommunalförbundet ansökningar om utbildningskostnader.

Detta överklagande har beslutats av rättschefen Carl Bexelius.

Anita Falkenhall
Verksjurist